

РОЗДІЛ 1

ТЕОРІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

УДК 351:005.7

DOI <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2023.5.1>

Акімова Людмила Миколаївна,

доктор наук з державного управління, професор,
заслужений працівник освіти України,
заступник Голови Національного агентства кваліфікацій
ORCID ID: 0000-0002-2747-2775

Михайський Олексій Євгенович,

доктор філософії у галузі права
ORCID ID: 0000-0003-0001-5045

АКРЕДИТАЦІЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ КВАЛІФІКАЦІЙ

ACCREDITATION OF THE QUALIFICATION CENTER AS A QUALITY ASSURANCE TOOL OF PUBLIC ADMINISTRATION IN THE SPHERE OF QUALIFICATIONS

Розглянуто нормативно-правову базу, що регулює процедуру акредитації кваліфікаційних центрів. Здійснено порівняльний аналіз процедури акредитації кваліфікаційного центру відповідно до законодавства з проходженням зазначеної процедури на практиці. Встановлено, що чинні нормативно-правові акти, які регулюють процедуру акредитації кваліфікаційного центру, містять колізії, а також не охоплюють практичних аспектів процедури акредитації кваліфікаційного центру в повному обсязі, що може призвести до зниження якості самої процедури та негативно вплине на євроінтеграційні перспективи України і внутрішній ринок праці. Проаналізовано всі етапи процедури акредитації, такі як підготовка і подання документів, акредитаційна експертиза, зокрема розглянуто всі шість критеріїв акредитації кваліфікаційного центру, формулу розрахунку вартості акредитації.

Наголошено, що прийняття змін до установчих документів (статуту, положення про структурний або відокремлений підрозділ тощо) дає змогу підтвердити відповідність заявника критерію акредитації кваліфікаційного центру в частині наявності положень про провадження діяльності, пов'язаної з функціонуванням кваліфікаційного центру в установчих документах заявника, й водночас потребує внесення таких змін потребує чималої кількості матеріальних ресурсів і часу, особливо на великих підприємствах, які мають розгалужену мережу підприємств по всій Україні. Акцентовано увагу, що другий критерій акредитації вимагає наявності фахівців у заявника або його відокремленого підрозділу, яких буде залучено як оцінювачів на підставі трудового або цивільно-правового договору з розрахунку два оцінювачі на одну професійну кваліфікацію.

Встановлено, що список обов'язкових документів, необхідних для проведення процедури акредитації кваліфікаційного центру, потребує розширення, а самі критерії акредитації – доопрацювання і внесення змін з метою визначення чітких і прозорих мінімальних вимог забезпечення відповідності зазначеним критеріям. Використано практичний досвід у формуванні пропозицій щодо внесення змін до законодавства, які спрямовані на усунення більшості колізій у нормативно-правових актах, що регулюють процедуру акредитації кваліфікаційного центру.

Ключові слова: кваліфікаційний центр, акредитація, неформальне та інформальне навчання, критерії акредитації кваліфікаційного центру.

The normative and legal framework regulating the accreditation procedure of qualification centres is considered. There was carried out a comparative analysis of the accreditation procedure of the qualification centre in accordance with the legislation with the implementation of the specified procedure in practice. It was established that the current legal acts regulating the qualification centre accreditation procedure contain conflicts and do not fully cover the practical aspects of the qualification centre accreditation procedure, which may lead to a decrease in the quality of the procedure itself and negatively affect the

European integration prospects of Ukraine and the internal labour market. All stages of the accreditation procedure were analysed, such as creation and submission of documents, accreditation examination. In particular all six criteria for qualification centre accreditation were considered, as well as the formula for calculating the cost of accreditation.

It is emphasized that the adoption of changes to the founding documents (statutes, provisions on a structural or separate division, etc.) makes it possible to confirm the applicant's compliance with the qualification center accreditation criteria in terms of the presence of provisions on conducting activities related to the functioning of the qualification center in the applicant's founding documents, and at the same time making such changes requires a considerable amount of material resources and time, especially at large enterprises that have an extensive network of enterprises throughout Ukraine. Attention is drawn to the fact that the second accreditation criterion requires the presence of specialists at the applicant or his separate unit, who will be engaged as evaluators on the basis of an employment or civil law contract at the rate of two evaluators per professional qualification. It was established that the list of mandatory documents required for the qualification centre accreditation procedure needs to be expanded, and the accreditation criteria themselves need to be refined and amended in order to define clear and transparent minimum requirements for ensuring compliance with the specified criteria. Practical experience was used in the formulation of proposals for amendments to the legislation, which are aimed at eliminating most of the conflicts in the regulatory and legal acts regulating the accreditation procedure of the qualification centre.

Key words: *qualification centre, accreditation, nonformal and informal education, qualification centre accreditation criteria.*

Постановка проблеми. Розвиток Національної системи кваліфікацій в Україні є одним з важливих напрямків забезпечення економічної стабільності країни. Для насичення вітчизняного ринку праці кваліфікованими фахівцями Україні необхідний дієвий нормативно-правовий механізм визнання результатів неформального та інформального навчання, зокрема визнання професійних кваліфікацій. Одним із шляхів вирішення зазначеної проблеми є створення потужної мережі кваліфікаційних центрів по всій країні, які уповноважені оцінювати та присвоювати/підтверджувати/визнавати відповідні професійні кваліфікації. З метою забезпечення якості функціонування кваліфікаційних центрів Національним агентством кваліфікацій було розроблено проекти нормативно-правових актів, затверджені постановами Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присвоєння та підтвердження професійних кваліфікацій кваліфікаційними центрами», «Деякі питання акредитації кваліфікаційних центрів», якими було затверджено Порядок акредитації кваліфікаційних центрів. Проте в процесі аналізу нормативно-правової бази у сфері кваліфікацій, а також під час проходження процедури акредитації кваліфікаційних центрів, було виявлено низку ризиків і правових колізій у нормативно-правових актах, що регулюють процедуру акредитації та які необхідно усунути в процесі прийняття подальших змін до відповідних нормативно-правових актів.

Мета дослідження та основні завдання для її досягнення. Метою дослідження є аналіз процедури акредитації кваліфікаційних центрів, розгляд нормативно-правових актів, що її регулюють, та практики проходження процедури акредитації діючими кваліфікаційними центрами, що дозволить виявити основні проблемні аспекти підго-

товки та проходження процедури акредитації кваліфікаційних центрів.

Досягнення зазначеної мети передбачає вирішення низки важливих наукових завдань, а саме:

- аналізу критеріїв акредитації кваліфікаційних центрів;
- аналізу основних документів, необхідних для проходження процедури акредитації кваліфікаційних центрів;
- виявлення основних проблем під час підготовки до процедури акредитації та її подальшого проходження заявником, його структурним або відокремленим підрозділом;
- напрацювання шляхів вирішення виявлених проблем.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є процес процедури акредитації кваліфікаційних центрів, її правове регулювання та практичні аспекти проходження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості процедури акредитації кваліфікаційних центрів з подальшим присвоєнням/підтвердженням/визнанням професійних кваліфікацій висвітлено в наукових працях таких дослідників: Ковтунець В. В., Максименко О. Л., Лилик І. В., Мельник С. В., Раков С. А., Семігіна Т. В., Серєда Л. І. [4] та інші.

Видокремлення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Згідно з даними з Реєстру кваліфікацій станом на серпень 2023 року в Україні акредитовано 40 кваліфікаційних центрів, у яких свої навички можна підтвердити за більш ніж 150 унікальними професійними кваліфікаціями [8]. У майбутньому потреба у кваліфікаційних центрах лише зростатиме, а самі центри намагатимуться охопити якомога більше професійних кваліфікацій, щоб підвищити свою конкурентоздатність. Саме тому виникає необхідність

розглянути детальніше і вивчити проблематику акредитації кваліфікаційних центрів, проаналізувавши практичний досвід акредитованих кваліфікаційних центрів, що дозволить спростити процедуру в подальшому, зробити її більш якісною та структурованою.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням одержаних результатів. Відповідно до пункту 10 Статуту Національного агентства кваліфікацій (далі – Агентство), одним із повноважень Агентства визначено здійснення акредитації кваліфікаційних центрів [3]. Для реалізації зазначеного повноваження Кабінетом Міністрів України було прийнято постанову від 22 вересня 2021 року № 986 «Деякі питання акредитації кваліфікаційних центрів», якою затверджено Порядок акредитації кваліфікаційних центрів (далі – Порядок). Згідно з підпунктом 2 пункту 2 Порядку під акредитацією кваліфікаційного центру слід розуміти визнання Агентством заявника, його структурного або відокремленого підрозділу спроможним здійснювати оцінювання і визнання результатів навчання здобувачів, зокрема здобутих шляхом неформальної чи інформальної освіти, присвоєння/підтвердження визначеної професійної кваліфікації, визнавати в Україні відповідну професійну кваліфікацію, здобуту в іншій країні. Проте сама процедура акредитації має свої особливості та нерегульовані питання [2].

Потенційний заявник, який хоче пройти процедуру акредитації кваліфікаційного центру, повинен подати відповідну заяву та документи. Необхідно звернути увагу на те, що процедура акредитації може відбуватись лише за професійними кваліфікаціями, визначеними професійними стандартами, затвердженими відповідно до Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 року № 373 [6], оприлюдненими відповідно до Положення про Реєстр кваліфікацій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 червня 2021 року № 620 «Про затвердження Положення про Реєстр кваліфікацій» [7]. Станом на серпень 2023 року в Україні затверджено 282 професійних стандарти, які містять 750 професійних кваліфікацій [8]. Водночас для 10 професійних стандартів не розроблені професійні кваліфікації, тому визначити професійну кваліфікацію таких стандартів для проходження акредитації кваліфікаційного центру не передбачається можливим.

Згідно з пунктом 8 Порядку юридична особа, її структурний або відокремлений підрозділ

(далі – заявник) повинні відповідати таким критеріям акредитації кваліфікаційного центру:

- наявність у статуті заявника положень про провадження діяльності, пов'язаної з функціонуванням кваліфікаційного центру відповідно до законодавства; у разі коли статусу кваліфікаційного центру має намір набути структурний або відокремлений підрозділ заявника, – наявність у положенні про такий структурний або відокремлений підрозділ норм про провадження діяльності, пов'язаної з функціонуванням кваліфікаційного центру, відповідно до законодавства;

- особи, яких заявник або його відокремлений підрозділ залучає як оцінювачів на підставі трудового або цивільно-правового договору з розрахунку два оцінювачі на одну професійну кваліфікацію, повинні мати відповідну кваліфікацію;

- наявність затвердженої заявником або його відокремленим підрозділом процедури присвоєння/підтвердження;

- наявність контрольно-оцінювальних матеріалів для здійснення процедур оцінювання;

- наявність матеріально-технічних ресурсів для здійснення процедур оцінювання (право власності або користування приміщеннями, обладнанням);

- наявність вебсайту для розміщення інформації про кваліфікаційний центр, відповідні професійні кваліфікації та процедуру присвоєння/підтвердження [2].

Для відповідності вищезазначеним критеріям, відповідно до пункту 10 Порядку, заявник додає до заяви такі документи:

- копію статуту (якщо статусу кваліфікаційного центру має намір набути структурний або відокремлений підрозділ заявника), копію рішення (наказу, протоколу) органу управління заявника про створення такого структурного або відокремленого підрозділу, копію положення про структурний або відокремлений підрозділ;

- відомості про осіб, яких заявник або його відокремлений підрозділ залучає як оцінювачів, згідно з додатком 2 Порядку разом з копіями документів про підтвердження факту їх залучення;

- примірник оригіналу документа, що містить виклад затвердженої заявником або його відокремленим підрозділом процедури присвоєння/підтвердження за кожною професійною кваліфікацією, заявленою на акредитацію;

- відомості про матеріально-технічне забезпечення процедур оцінювання за кожною професійною кваліфікацією, заявленою на акредитацію, згідно з додатком 3 Порядку разом з копіями документів, що підтверджують право власності або користування приміщеннями, обладнанням;

– затверджений заявником, його структурним або відокремленим підрозділом зразок контрольно-оцінювальних матеріалів для проведення одного оцінювання результатів навчання за кожною професійною кваліфікацією, заявленою на акредитацію;

– відомості про вебсайт заявника, який забезпечує/забезпечить публічне інформування про кваліфікаційний центр, відповідні професійні кваліфікації та процедуру присвоєння/підтвердження (у довільній формі) [2].

Слід зауважити, що невідповідність хоча б одному з критеріїв акредитації є підставою для відмови в акредитації заявника, його структурного або відокремленого підрозділу.

Проаналізувавши перший критерій, який вимагає наявності положень про провадження діяльності, пов'язаної з функціонуванням кваліфікаційного центру в установчих документах заявника, слід зауважити, що на практиці в установчих документах заявника такі положення здебільшого відсутні. Оскільки кваліфікаційний центр – нове явище в українському законодавстві, передбачити наявність положень про його функціонування в установчих документах заздалегідь не передбачалось можливим. При цьому слід зауважити, що прийняття змін до установчих документів (статуту, положення про структурний або відокремлений підрозділ тощо) дає змогу підтвердити відповідність заявника вищезазначеному критерію акредитації кваліфікаційного центру, водночас внесення таких змін потребує чималої кількості матеріальних ресурсів і часу, особливо на великих підприємствах, які мають розгалужену мережу підприємств по всій Україні.

У разі відсутності у статуті юридичної особи, положенні про її структурний або відокремлений підрозділ відповідних норм про провадження діяльності, пов'язаної з функціонуванням кваліфікаційного центру, підтвердженням наявності таких норм може бути також код Класифікації видів економічної діяльності ДК 009:2010 (далі – КВЕД) підприємства, пов'язаний із функціонуванням кваліфікаційних центрів. Чинне законодавство не передбачає окремого спеціального КВЕДу саме для діяльності кваліфікаційних центрів, але на практиці експерти з акредитації кваліфікаційних центрів вважають відповідними діяльності кваліфікаційного центру групи КВЕД 85.4 Вища освіта, 85.6 Допоміжна діяльність у сфері освіти, а також класи КВЕД 85.32 Професійно-технічна освіта, 85.59 Інші види освіти, н. в. і. у. [1]. Перелік не є вичерпним, але саме ці коди КВЕД використовуються експертами з акредитації кваліфі-

каційних центрів для визначення відповідності заявника вищезазначеному критерію акредитації кваліфікаційного центру.

Другий критерій акредитації вимагає наявності фахівців у заявника або його відокремленого підрозділу, яких буде залучено як оцінювачів на підставі трудового або цивільно-правового договору з розрахунку два оцінювачі на одну професійну кваліфікацію. При цьому оцінювачі повинні мати відповідну професійну кваліфікацію. Незважаючи на те, що згідно з пунктом 10 Порядку необхідно подати відомості про осіб, яких заявник або його відокремлений підрозділ залучає як оцінювачів, згідно з додатком 2 разом з копіями документів про підтвердження факту їх залучення, це не вичерпний перелік документів. Визначаючи відповідність кожного оцінювача, експерт з акредитації кваліфікаційних центрів виставляє кожному з оцінювачів від 0 до 2 балів, проаналізувавши його освіту – 2 бали, досвід роботи – 2 бали, освіту/навчання зі спеціальності «Психологія» – 2 бали, а також освіту/навчання у сфері освітніх вимірювань (курси кваліметрії, психометрії, тестології тощо), яким до розрахункового балу додається 1 бал. Прохідним балом вважається 3 бали; при цьому, слід зауважити, що наявність досвіду роботи за видом занять (професією) оцінюваної професійної кваліфікації є обов'язковою, без неї оцінювач вважається таким, що не відповідає критерію акредитації кваліфікаційного центру, навіть за наявності максимальної кількості балів за іншими показниками. Враховуючи вищезазначене, для заявника доречним вбачається додатково подати документи, що підтверджують рівень професійної кваліфікації оцінювача, яка має бути не нижча ніж оцінювана професійна кваліфікація, та щонайменше три роки стажу роботи за видом занять (професією) оцінюваної професійної кваліфікації. Слід розуміти, що стаж вимагається саме за професією оцінюваної професійної кваліфікації, а не за самою професійною кваліфікацією, що полегшує пошук потенційних оцінювачів. Фактично чинний Порядок акредитації утворює колізію для заявника, оскільки не вимагає подання підтверджених документів щодо освіти та досвіду роботи оцінювачів професійних кваліфікацій, водночас без таких документів експерт з акредитації кваліфікаційних центрів не зможе оцінити оцінювача, що негативно вплине на підсумковий результат акредитаційного експертизи. Доречним вбачається розширити список документів, які подаються на акредитацію кваліфікаційного центру, додавши до нього документи про освіту та досвід роботи оцінювачів.

Третій критерій акредитації вимагає наявності примірника оригіналу документа, що містить виклад затвердженої заявником або його відокремленим підрозділом процедури присвоєння/підтвердження за кожною професійною кваліфікацією, заявленою на акредитацію кваліфікаційного центру. Процедура присвоєння/підтвердження може бути затверджена заявником окремо для кожної професійної кваліфікації або єдиним документом за групою кваліфікацій, якщо процедура не змінюється залежно від специфіки кваліфікації.

Процедура присвоєння/підтвердження повинна відповідати Порядку присвоєння та підтвердження професійних кваліфікацій кваліфікаційними центрами, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 року № 956 (далі – Порядок присвоєння) [5]. При формуванні власної процедури слід розуміти, що вона повинна містити всі основні елементи, які є в Порядку присвоєння, а саме етапи процедури присвоєння/підтвердження із зазначенням строків кожного етапу, порядок оформлення і подання здобувачем документів на присвоєння/підтвердження професійної кваліфікації в паперовому та електронному вигляді, їх перевірка, проведення співбесіди, прийняття рішення щодо можливості проведення процедури оцінювання результатів навчання, порядок та умови проведення процедури оцінювання, порядок формування комісії з оцінювання та забезпечення її неупередженості, порядок оформлення результатів проведених заходів, забезпечення права та визначення умов повторного призначення процедури оцінювання здобувачеві, який не з'явився для проходження процедури оцінювання з поважних причин, порядок видачі дублікатів сертифікатів, порядок розгляду апеляції на рішення кваліфікаційного центру про відмову в проведенні процедури оцінювання та про відмову в присвоєнні/підтвердженні повної/часткової професійної кваліфікації, строки подання апеляції [5].

В окремих випадках потенційний здобувач може зазначити список документів, які необхідно подати для початку процедури присвоєння/підтвердження, але в такому разі слід зауважити, що згідно з пунктом 29 Порядку кожен акредитований кваліфікаційний центр зобов'язаний інформувати Агентство про наявність змін у відомостях, відображених у документах, на підставі яких Агентством прийнято рішення про акредитацію кваліфікаційного центру, не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дня настання таких змін [2]. При цьому в разі неподання зазначеної інформації протягом трьох місяців Агентство приймає

рішення про припинення дії сертифіката, про що інформує кваліфікаційний центр, надіславши відповідне повідомлення на адресу електронної пошти протягом трьох робочих днів з дня прийняття такого рішення. Утворюється ризик, що у разі затвердження кваліфікаційним центром списку документів, які повинен подавати здобувач для проходження процедури присвоєння/підтвердження професійної кваліфікації, він буде вимушений повідомляти Агентство про зміни, внесені до вищезазначеного списку, оскільки це буде вважатися зміною процедури присвоєння/підтвердження. Більш практичним варіантом для потенційного кваліфікаційного центру буде затвердження списку документів, які повинен подавати здобувач для початку процедури присвоєння/підтвердження професійної кваліфікації, поза процедурою присвоєння/підтвердження.

Порядок розгляду апеляції повинен бути передбачений у процедурі присвоєння/підтвердження. Саме тому його бажано сформулювати заздалегідь, передбачивши строки розгляду апеляції після її подання, порядок утворення апеляційної комісії, вимоги до її складу, можливість залучення сторонніх експертів для утворення апеляційної комісії у разі, якщо у кваліфікаційного центру не буде власних експертів, оскільки апеляцію не можуть розглядати експерти, які виносили перше рішення, на яке вона була подана. Головною проблемою цього критерію є невизначеність складових елементів процедури формування комісії з оцінювання та апеляційної комісії, а також введення співбесіди на стадії опрацювання документів як обов'язкового елемента процедури присвоєння/підтвердження.

Четвертий критерій акредитації передбачає, що заявник подає затверджений ним, його структурним або відокремленим підрозділом зразок контрольно-оцінювальних матеріалів для проведення одного оцінювання результатів навчання за кожною професійною кваліфікацією, заявленою на акредитацію, для підтвердження наявності контрольно-оцінювальних матеріалів (далі – КОМ) і здійснення процедур оцінювання. Слід зазначити, що наведений критерій найбільш суб'єктивний серед усіх, оскільки встановлені вимоги до КОМ відсутні. Це створює чимало проблем для експертів з акредитації кваліфікаційних центрів з точки зору встановлення відповідності зазначеному критерію та теоретично для суддів, у разі оскарження висновку про акредитаційну експертизу за критерієм у судовому порядку.

Чинна редакція Порядку не встановлює вимог щодо мінімально необхідної кількості тестів

у банку тестових завдань, їхніх типів, що фактично дозволяє заявнику утворити навіть 1 варіант тестових завдань одиночного вибору і подавати такі КОМ разом з іншими документами на проведення процедури акредитації. З високою ймовірністю комісія з акредитації кваліфікаційного центру відмовить, але ґрунтуватись вона буде на суб'єктивному сприйнятті, що зазначених тестових завдань недостатньо для оцінки всіх трудових функцій відповідної професійної кваліфікації, передбаченої професійним стандартом, а не на встановлених законодавством підставах, що дає змогу заявникові оскаржити такий висновок у судовому порядку та фактично пройти акредитацію, маючи малу кількість неякісних тестових завдань. Своєю чергою, утворення такого прецеденту, коли заявника, його структурний або відокремлений підрозділ акредитують з мінімальною кількістю тестових завдань низької якості, може призвести до зниження рівня оцінювання у відповідному кваліфікаційному центрі, що може нанести чималу шкоду внутрішньому ринку праці, який буде поповнюватися низькокваліфікованими фахівцями.

На наш погляд, вирішити зазначену проблему можна, встановивши вимоги до мінімальної кількості запитань у базі тестових завдань, їхніх типів і видів у Порядку, яких повинно бути щонайменше 100 і які мають включати в себе завдання одиночного, множинного вибору, встановлення відповідності тощо.

П'ятий критерій акредитації передбачає, що заявник подає відомості про матеріально-технічне забезпечення процедур оцінювання за кожною професійною кваліфікацією, заявленою на акредитацію, згідно з додатком 3 Порядку, разом з копіями документів, що підтверджують право власності або користування приміщеннями, обладнанням, щоб підтвердити наявність матеріально-технічних ресурсів для здійснення процедур оцінювання (право власності або користування приміщеннями, обладнанням).

Від заявника фактично вимагається заповнити відомості про матеріально-технічне забезпечення та підтвердити інформацію, наведену в них. Для підтвердження права власності достатньо витягу з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про проведену державну реєстрацію прав, копії договору оренди, договору про спільну діяльність або інших правочинів, передбачених законодавством, із зазначенням строку дії, або лист органу управління, у сфері якого перебуває заявник, його структурний або відокремлений підрозділ про підтвердження факту перебування

відповідних приміщень, обладнання на балансі заявника, його відокремленого підрозділу (наприклад, інвентаризаційний опис основних засобів, балансова довідка тощо), які дозволяють встановити право власності або право користування приміщеннями та обладнанням. На підтвердження права володіння обладнанням заявник часто подає договори про купівлю або оренду обладнання замість інвентаризаційного опису основних засобів, балансової довідки тощо. Слід розуміти, що купівля обладнання не завжди підтверджує володіння ним, тому що з моменту купівлі може пройти період амортизації і воно вже буде списане з балансу. Інвентаризаційний опис основних засобів та/або балансова довідка, інший аналогічний документ підтверджують, що обладнання перебуває у володінні заявника на момент подання документів, і саме тому це більш прийнятний варіант для підтвердження відповідності зазначеному критерію. У подальшому, при підготовці змін до Порядку, варто конкретизувати, який саме документ(-и) необхідно подавати для підтвердження володіння приміщенням або обладнанням, щоб надати цьому критерію правову визначеність і зробити його більш прозорим для заявника.

Окремою проблемою залишається можливість подання недостовірних відомостей, які неможливо перевірити без виїзду на об'єкт акредитації, що утворює певні ризики щодо належного рівня акредитованих кваліфікаційних центрів. Можливим рішенням може бути введення в Порядок виїзної експертизи, такі зміни дозволять підтвердити наявність приміщення, обладнання безпосередньо експертами, зворотною стороною чого стане підвищення вартості та часу проведення акредитаційної експертизи. Одним із варіантів збереження чинної вартості акредитаційної експертизи та підтвердження наявності приміщення й обладнання в заявника може стати вимога зробити фото, відеофіксацію приміщення, обладнання та подання цих матеріалів до загального пакета документів, а також можливість забезпечити проведення (за допомогою програмного забезпечення для) онлайн-конференцій у день проходження акредитаційної експертизи для демонстрації приміщення, обладнання в дистанційному режимі.

Шостий критерій акредитації кваліфікаційного центру потребує подання відомостей про вебсайт заявника, який забезпечує/забезпечить публічне інформування про кваліфікаційний центр, відповідні професійні кваліфікації та процедуру присвоєння/підтвердження (у довільній формі) [2]. Відповідність цьому критерію перевіряється переходом за посиланням на вебсайт, де заявник,

його структурний або відокремлений підрозділ може розмістити інформацію про кваліфікаційний центр, відповідні професійні кваліфікації, процедуру присвоєння/підтвердження, а також зразок заяви про проходження процедури присвоєння/підтвердження для здобувачів професійних кваліфікацій [2].

Слід зауважити, що згідно з пунктом 21 Порядку серед результатів акредитаційної експертизи відсутня часткова акредитація кваліфікаційного центру. За результатами процедури акредитації та розгляду поданого звіту Агентство може прийняти рішення про акредитацію кваліфікаційного центру, повторну експертизу або відмову в акредитації [2].

При цьому акредитованим кваліфікаційним центром можуть визнати заявника, який частково відповідає всім шести критеріям акредитації, що прирівнює його до заявників, які повністю відповідають критеріям акредитації кваліфікаційного центру. Чинний Порядок не передбачає часткової акредитації кваліфікаційного центру, що не стимулює кваліфікаційні центри виправляти зазначені експертами з акредитації кваліфікаційних центрів недоліки перед повторною акредитаційною експертизою. Можливим удосконаленням законодавства у цій сфері є прийняття змін до Порядку з метою запровадження можливості для

Агентства приймати рішення про часткову акредитацію строком на 1 рік, після завершення якої кваліфікаційний центр повинен усунути всі виявлені недоліки та пройти акредитаційну експертизу повторно.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Процедура акредитації кваліфікаційних центрів запустила важливий процес, спрямований на збільшення кількості суб'єктів присвоєння/підтвердження/визнання професійних кваліфікацій, що в подальшому має призвести до наповнення вітчизняного ринку праці кваліфікованими кадрами та стимулювати розвиток економіки України. Проте чинний аналіз процедури акредитації кваліфікаційних центрів і практика вже акредитованих кваліфікаційних центрів свідчить, що Порядок потребує ухвалення змін, які б ураховували б накопичений практичний досвід та зробили процедуру більше детальною, зрозумілою, простою для підготовки потенційних заявників.

Перш за все потребується введення часткової акредитації кваліфікаційного центру, уточнення мінімального списку документів, які заявник має подати для початку процедури акредитації кваліфікаційного центру, встановлення мінімальних вимог до кількості й типів контрольно-оцінювальних матеріалів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Державна служба статистики України : офіційний сайт. URL: https://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html.
2. Деякі питання акредитації кваліфікаційних центрів : Постанова Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2021 року № 986 «Деякі питання акредитації кваліфікаційних центрів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/986-2021-п> (дата звернення 29.04.2023).
3. Деякі питання Національного агентства кваліфікацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 05 грудня 2018 року № 1029. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1029-2018-п> (дата звернення: 24.05.2023 р.).
4. Посібник для оцінювачів результатів навчання для присвоєння професійних кваліфікацій / за заг. ред. В. Ковтунця та Т. Семигіної. Київ : ТОВ «ВІСТКА», 2021. 156 с.
5. Про затвердження Порядку присвоєння та підтвердження професійних кваліфікацій кваліфікаційними центрами : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 року № 956. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/956-2021-п> (дата звернення 29.04.2023).
6. Про затвердження Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів : Постанова Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 року № 317. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2017-п> (дата звернення 15.05.2023).
7. Про затвердження Положення про Реєстр кваліфікацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 16 червня 2021 року № 620. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/620-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення 10.05.2023).
8. Реєстр кваліфікацій : офіційний сайт. URL: <https://register.nqa.gov.ua/>.